

Հովելի գիրքը և Լաոդիկեան Յոթերորդ-օրյա Ադվենտիստական Եկեղեցին — Թիվ երեսուն

Jeff Pippenger

2026-01-16

Թիվ երեսուն

Մատթեոսի գրքում մեսիական կատարումները ներառում են վախճանի ժամանակի ճանապարհացույցը, պատգամի պաշտոնականացվելու ճանապարհացույցը, 9/11-ի ճանապարհացույցի երկու վկաները՝ մեկը Լաոդիկիային ուղղված ներքին պատգամի վկան, իսկ մյուսը՝ իսլամի ահաբեկչության արտաքին պատգամը: Պատշաճ է, որ 9/11-ի ճանապարհացույցը ներկայացված է Մատթեոսի մեսիական տասներկու կատարումներից երկուսով, քանի որ 9/11-ը ներառում է երկրորդ հրեշտակի պատգամը, որտեղ միշտ կա կրկնություն: 2020 թվականի հուլիսի 18-ի մահը հինգերորդ ճանապարհացույցն էր, որը մենք քննեցինք, ապա 2023 թվականի հուլիսին անապատում հնչող ձայնը՝ վեցերորդը, իսկ 2024 թվականի հարությունը՝ յոթերորդը: Ութերորդ մեսիական կատարումը Կեսգիշերյան աղաղակն է:

Ութերորդ մեսիական սահմանագիծը կեսգիշերային աղաղակն է:

Այս ամենը եղավ, որպեսզի կատարվի այն, ինչ ասվել էր մարգարեի միջոցով, որ ասում էր. «Ասացե՛ք Սիոնի դստերը. Ահա քո Թագավորը գալիս է քեզ մոտ՝ հեզ, և նստած է էշի վրա ու էշի քուռակի՝ ավանակի ձագի վրա»: Մատթեոս 21:4, 5.

Մարգարեություն

Խիստ ցնծա՛, ո՛վ Սիոնի դուստր, աղաղակի՛ր, ո՛վ Երուսաղեմի դուստր. ահա քո Թագավորը գալիս է քեզ մոտ. Նա արդար է և փրկություն ունի, խոնարհ է և հեծած է էշի վրա, էշի քուռակի վրա: Զաքարիա 9:9.

«Հինգ հարյուր տարի առաջ Տերը Զաքարիա մարգարեի միջոցով հայտարարել էր. «Ցնծա՛ մեծապես, ո՛վ Սիոնի դուստր, աղաղակի՛ր, ո՛վ Երուսաղեմի դուստր: Ահա քո Թագավորը գալիս է քեզ մոտ: Նա արդար է և փրկություն ունեցող, խոնարհ՝ և նստած էշի վրա, էշի քուռակի՝ ավանակի մտրուկի վրա»: [Զաքարիա 9:9:] Եթե աշակերտները գիտակցած լինեին, որ Քրիստոսը գնում էր դատաստանի և մահվան, նրանք չէին կարողանա կատարել այս մարգարեությունը:

«Նույն կերպ Միլլերը և նրա գործակիցները կատարեցին մարգարեությունը և տվեցին մի պատգամ, որի մասին ներշնչումն էր կանխասել, որ այն պիտի տրվեր աշխարհին, բայց որը նրանք չէին կարող տալ, եթե լիովին հասկանային այն մարգարեությունները, որոնք մատնանշում էին իրենց հիապոթիությունը և ներկայացնում էին մի ուրիշ պատգամ, որը պետք է քարոզվեր բոլոր ազգերին, նախքան Տիրոջ գալը: Առաջին և երկրորդ հրեշտակների պատգամները տրվեցին ճիշտ ժամանակին և կատարեցին այն գործը, որ Աստված նախատեսել էր կատարել

դրանց միջոցով»: Մեծ պայքարը, 405:

Աստծո մարգարեական Խոսքի սխալ ըմբռնումը կապված էր Քրիստոսի հաղթական մուտքի պատմության հետ, ինչպես նաև 1844 թվականին Կեսգիշերյան Աղաղակի պատգամի հռչակման զուգահեռ պատմության հետ: Հարյուր քառասունչորս հազարը կոչված են հասկանալու «այն մարգարեությունները, որոնք մատնանշում են իրենց հիասթափությունը»: Հայտնություն տասներորդ գլխում Հովհաննեսին նախապես ասվում է, որ փոքր գրքի պատգամը, որը պիտի քաղցր լիներ նրա բերանում, դառն պիտի դառնար:

«Մենք ոչինչ չունենք ապագայից վախենալու, եթե միայն մոռանանք այն ճանապարհը, որով Տերը առաջնորդել է մեզ, և Նրա ուսուցումը մեր անցյալ պատմության մեջ»: Life Sketches, 196.

Անցյալում «Տիրոջ առաջնորդությունը», ի թիվս նախախնամության այլ գործերի, ներկայացված է որպես Նրա ձեռքը, որ ծածկեց թվերի մեջ եղած մի սխալը, որովհետև առավել բարին չէր, որ Միլլերականները նախապես հասկանային իրենց հիասթափությունը, ինչպես նաև առավել բարին չէր, որ աշակերտները խաչի մոտ նախապես հասկանային իրենց հիասթափության բոլոր բաղադրիչները: Բայց Կեսգիշերային Աղաղակի հռչակման պատմությունը նույնացվում է հենց այն լույսի հետ, որ առաջնորդում է դեպի երկինք, և դա նշված է Էլեն Ուայթի հենց առաջին տեսիլքում: Հարյուր քառասունչորս հազարը պետք է հասկանան աշակերտների և Միլլերականների հիասթափությունները: Այդ լույսը մերժել նշանակում է ընկնել արահետից:

«Նրանց հետևում, ճանապարհի սկզբում, հաստատված էր մի պայծառ լույս, որի մասին մի հրեշտակ ինձ ասաց, թե դա «կեսգիշերային աղաղակն» է: Այս լույսը փայլում էր ամբողջ ճանապարհի երկայնքով և լույս էր տալիս նրանց ոտքերին, որպեսզի նրանք չսայթաքեն:»

«Եթե նրանք իրենց հայացքը սևեռած պահեին Հիսուսի վրա, որ հենց իրենց առաջ էր՝ առաջնորդելով նրանց դեպի քաղաքը, նրանք ապահով էին: Բայց շուտով ոմանք հոգնեցին և ասացին, թե քաղաքը շատ հեռու է, և իրենք ակնկալում էին, որ մինչ այդ արդեն մուտք գործած կլինեին այնտեղ: Այնժամ Հիսուսը քաջալերում էր նրանց բարձրացնելով Իր փառավոր աջ բազուկը, և Նրա բազկից մի լույս էր ելնում, որ ծածանվում էր աղվենտական խմբի վրա, և նրանք աղաղակում էին. «Ալելուիա»: Մյուսները անխոհեմաբար ուրացան իրենց հետևում եղած լույսը և ասացին, թե այդ Աստված չէր, որ իրենց այդքան հեռու էր առաջնորդել: Իրենց հետևում եղած լույսը հանգավ՝ նրանց ոտքերը թողնելով կատարյալ խավարի մեջ, և նրանք սայթաքեցին, նշանը և Հիսուսին կորցրին իրենց տեսադաշտից, և շավղից ընկնելով՝ ցած իջան ներքևում եղած խավար ու ամբարիշտ աշխարհի մեջ»: Christian Experience and Teachings of Ellen G. White, 57.

Ուրերորդ ճանապարհային նշանը Կեսգիշերյան աղաղակն է, ինչպես որ այն նախակերպված է Քրիստոսի՝ Երուսաղեմ հաղթական մուտքով:

«Կեսգիշերյան աղաղակը ոչ այնքան փաստարկով էր տարածվում, թեև Սուրբ Գրքի ապացույցը հստակ և վճռական էր: Նրա հետ գործում էր մի մղիչ գործություն, որ շարժում էր հոգին: Չկար ո՛չ կասկած, ո՛չ հարցադրում: Քրիստոսի՝ Երուսաղեմ հաղթական մուտքի առիթով, տոնը պահելու համար երկրի բոլոր կողմերից հավաքված ժողովուրդը հոժ բազմությամբ գնում էր Ձիթենյաց լեռը, և երբ նրանք միանում էին Հիսուսին ուղեկցող բազմությանը, բռնվում էին այդ ժամի ներշնչմամբ և իրենց օգնությամբ առավել բարձրացնում էին աղաղակը. «Օրհնյա՛լ է նա, որ գալիս է Տիրոջ անունով»: [Matthew 21:9.] Նույն կերպ էլ անհավատները, որոնք հոսում էին աղվենտիստական ժողովներին,—ոմանք հետաքրքրությունից, ոմանք էլ պարզապես ծաղրելու համար,—զգում էին այն հաղորդագրությանը ուղեկցող համոզիչ գործությունը. «Ահա, Փեսան գալիս է»»: Մարգարեության Հոգի, հատոր 4, 250, 251:

Վերջին օրերում իմաստուն կույս լինելու համար մարգարեական անհրաժեշտությամբ պիտի պահանջվեր, որ այդ իմաստուն կույսերը հիասթափություն կրեին, որն էլ իր հերթին ներմուծում է առակի ուշացման ժամանակը: Առանց ուշացման ժամանակի այդ փորձառության, դու ոչ իմաստուն կույս ես, ոչ էլ հիմար կույս:

«Մատթեոս 25-ի տասը կույսերի առակը նույնպես պատկերում է աղվենտիստ ժողովրդի փորձառությունը»: The Great Controversy, 393.

Ամեն դեպքում, վերջին օրերի իմաստուն կույսերը պիտի ապրեն մի հիասթափություն, որ զուգահեռ էր 1844 թվականի ապրիլի 19-ին, որովհետև առակի փորձառությունը հարյուր քառասունչորս հազարների փորձառությունն է, որոնց Հովհաննեսը Հայտնության գրքում նույնացնում է որպես կույսեր:

Սրանք են նրանք, որոնք կանանցով չպղծվեցին, որովհետև կույսեր են: Սրանք են նրանք, որոնք Գառնուկին հետևում են, ուր էլ որ Նա գնա: Սրանք մարդկանց միջից փրկագնվեցին՝ լինելով առաջին պտուղները Աստծուն և Գառնուկին: Հայտնություն 14:4.

Քրիստոսի առակներից քանիսի՞ մասին է ուղղակիորեն և հստակորեն ասվում, որ դրանք կատարված են լինելու բառացիորեն՝ մինչև իսկ տառացիորեն: Ամեն առակ կատարվելու է մինչև իսկ տառացիորեն, սակայն տասը կույսերի առակը հատուկ կերպով ներկայացվում է որպես անցյալում և ապագայում «մինչև իսկ տառացիորեն» կատարված: Այն համեմատվում է երրորդ հրեշտակի հետ, որը 1844 թվականից սկսած մինչև Միքայելի կանգնելը և մարդկային փորձաշրջանի փակվելը պետք է մնա ներկա ճշմարտություն:

«Ես հաճախ հղվում եմ տասը կույսերի առակին, որոնցից հինգը իմաստուն էին, և հինգը՝ անխոհեմ: Այս առակը կատարվել է և կկատարվի մինչև վերջին իսկ տառը, որովհետև այն հատուկ կիրառություն ունի այս ժամանակի համար և, ինչպես երրորդ հրեշտակի պատգամը, կատարվել է և կմնա ներկայիս ճշմարտություն մինչև ժամանակի վախճանը»: Review and Herald, August 19, 1890.

Մինչև ժամանակի ավարտը տասը կույսերի առակը ներկայիս ճշմարտություն է, և Կեսգիշերյան աղաղակը կրկին կկատարվի մինչև իսկ բառացիորեն:

«Կա մի աշխարհ, որ ընկած է ամբարշտության մեջ, խաբեության և մոլորության մեջ, մահվան իսկ ստվերի տակ,—քնած, քնած: Ովքե՞ր են, որ հոգու տառապանք են զգում՝ նրանց արթնացնելու համար: Ի՞նչ ձայն կարող է հասնել նրանց: Իմ միտքը տեղափոխվեց դեպի ապագան, երբ ազդանշանը պիտի տրվի. «Ահա Փեսան գալիս է, ելե՛ք նրան ընդառաջ»: Բայց ոմանք կհապաղեն՝ իրենց ճրագները լցնելու համար յուր ձեռք բերելու հարցում, և չափազանց ուշ պիտի հայտնաբերեն, որ բնավորությունը, որ ներկայացված է յուրով, փոխանցելի չէ»: Review and Herald, February 11, 1896.

Կեսգիշերյան աղաղակը հարյուր քառասունչորս հազարի շարժման հորիզոնում երևացող հաջորդ ճանապարհային նշանն է: Այդ ճանապարհային նշանն ուղեկցվում է այն հալածանքով, որ սկսվում է հավատարիմների դեմ՝ կիրակնօրյա օրենքից առաջ: Այդ հալածանքը և արտաքին է, և ներքին, իսկ ներքին հալածանքը ներառում է երկու առանձին խորհրդանիշ: Այդ խորհրդանիշներից մեկը Հուդան է, մյուսը՝ Սանհեդրինը:

Իններորդ Մեսիական ուղենիշը երեսուն արծաթի դիմաց մատնությունն է:

Այն ժամանակ կատարվեց Երեմիա մարգարեի միջոցով ասվածը, որ ասում էր. «Եվ նրանք վերցրին արծաթի երեսուն արծաթադրամը՝ նրա գինը, ում գնահատեցին Իսրայելի որդիներից ոմանք. և դրանք սվեցին բրուտի արտի համար, ինչպես Տերը պատվիրեց ինձ»: Մատթեոս 27:9, 10.

Կանխագուշակություն

Եվ ես ասացի նրանց. «Եթե լավ եք համարում, տվե՛ք ինձ իմ վարձը, իսկ եթե ոչ, մի՛ տվեք»: Եվ նրանք իմ վարձի համար կշռեցին երեսուն արծաթ: Եվ Տերն ասաց ինձ. «Գցի՛ր դա բրուտին՝ այն վայելուչ գինը, որով նրանք ինձ գնահատեցին»: Եվ ես վերցրի այն երեսուն արծաթը և գցեցի բրուտին Տիրոջ տան մեջ: Զաքարիա 11:12, 13.

Հուդայի մատնությունը ներկայացնում է կեղծ քահանաների մատնությունը, որովհետև 30 թիվը ներկայացնում է քահանաների տարիքը: Քահանաները, որոնք նաև դևացիներ են, Ուխտի Պատվիրակի կողմից մաքրվում են որպես ոսկի և արծաթ: Հուդայի երեսուն արծաթները ներկայացնում են կեղծ քահանաների գտումը կիրակնօրյա օրենքի ժամանակ, թեև Հուդան մահացավ խաչից անմիջապես առաջ, այնուամենայնիվ նույն օրն էր: Հուդան Սանհեդրինի խորհրդանիշը չէ. նա մեկի խորհրդանիշն է, որին կարծում էին, թե Քրիստոսի աշակերտների թվում է:

Որպես Քրիստոսի աշակերտ՝ դու Հիսուսի օծության աշակերտ էիր: Նրա մկրտության ժամանակ եղած օծությունը Հիսուսի անունը փոխեց՝ դարձնելով Հիսուս Քրիստոս, քանզի Քրիստոս նշանակում է՝ Օծյալը: Այդժամ Նրա անունը փոխվեց, որովհետև Նա այնժամ պիտի ուխտը հաստատեր շատերի հետ մեկ շաբաթվա համար, իսկ ուխտային հարաբերության գլխավոր խորհրդանիշներից մեկը փոխված անունն է: Հիսուսն Իր մկրտության ժամանակ զորությամբ օծվեց: Քրիստոսի աշակերտ լինել նշանակում էր

լինել Նրա մկրտության աշակերտը: Նրա մկրտության ժամանակ էր, որ Նա զորությամբ օծվեց: Պետրոսի խոսքը Մատթեոս 16:18-ում քրիստոնեական աստվածաբանական աշխարհում հայտնի է որպես «Քրիստոնեական խոստովանություն»: Սա աստվածաբանների և գիտնականների միջև քննարկման մեծ թեմաներից մեկն է: Ընդհանրապես, աստվածաբանների և գիտնականների քննարկումը բացահայտում է մի բան, որ կարևորություն չունի կամ, թերևս, ունի միայն աննշան կարևորություն, սակայն միտքը մնում է այն, որ քրիստոնեությունն ըմբռնում է, թե երբ Հիսուսն օծվեց, այնժամ Նա դարձավ Մեսիան:

Նա նրանց ասաց. «Իսկ դուք ո՞վ եք ասում, թե ես եմ»: Եվ Միմոն Պետրոսը պատասխանեց ու ասաց. «Դու ես Քրիստոսը՝ կենդանի Աստծո Որդին»: Մատթեոս 16:15, 16.

Պետրոսի սկզբնական անունը փոխանցում էր հենց այդ ճշմարտությունը, որովհետև Միմոն Բար-Յովնա նշանակում է «այն մեկը, ով լսում է աղավնու պատգամը», որը Նրա մկրտության պատգամն էր: Նրա մկրտությունը համապատասխանում է 9/11-ին, իսկ Հուդան ներկայացնում է նրանց, ովքեր որևէ պահի դավանել են 9/11-ի ըմբռնումը, բայց ճանապարհի ընթացքում մոլորվում են: Հուդան Սանհեդրինի խորհրդանիշը չէ, որովհետև նրանք ներկայացնում են Լաոդիկեան Յոթներորդ օրվա ադվենտիստական եկեղեցին: Հուդան վկայություն տվեց Սանհեդրինի համար, բայց Սանհեդրինի ապստամբության խորհրդանշական իմաստը տարբեր է Հուդայի ապստամբությունից: Սանհեդրինի ապստամբությունն արտահայտված է հետևյալ երազում:

«Ես հավաքեցի իմ գրվածքները, և մենք ճամփա ընկանք: Ճանապարհին Օրենջում երկու ժողով ունեցանք և ապացույցներ տեսանք, որ եկեղեցին օգուտ էր ստացել և քաջալերվել: Մենք ինքներս էլ թարմացվեցինք Տիրոջ Հոգով: Այդ գիշեր ես երազ տեսա, թե գտնվում էի Բեթլ Քրիկում, դռան կողքի ապակուց դուրս էի նայում և տեսա, որ մի խումբ դեպի տուն էր մոտենում՝ երկուս-երկուս: Նրանք խիստ և վճռական տեսք ունեին: Ես նրանց լավ ճանաչում էի և դարձա՝ սրահի դուռը բացելու, որպեսզի ընդունեմ նրանց, բայց մտածեցի՝ ևս մեկ անգամ նայեմ: Տեսարանը փոխված էր: Խումբն այժմ կաթոլիկյան երթի տեսք ուներ: Մեկը ձեռքին խաչ էր կրում, մյուսը՝ եղեգ: Եվ երբ նրանք մոտեցան, եղեգ կրողը տան շուրջը շրջան գծեց՝ երեք անգամ ասելով. «Այս տունը դատապարտված է: Գույքը պետք է բռնագրավվի: Նրանք խոսել են մեր սուրբ կարգի դեմ»: Սարսափը պատեց ինձ, և ես վազեցի տան միջով, դուրս եկա հյուսիսային դռնով և հայտնվեցի մի խմբի մեջ, որոնցից ոմանց ճանաչում էի, սակայն չէի համարձակվում նրանց ոչ մի խոսք ասել՝ մատնվելու երկյուղից: Ես փորձում էի մի մեկուսի տեղ գտնել, որտեղ կարողանայի լաց լինել և աղոթել՝ առանց ամենուր, ուր դառնայի, անհագ, քննական աչքերի հանդիպելու: Ես հաճախ կրկնում էի. «Եթե միայն կարողանայի հասկանալ սա: Եթե միայն նրանք ինձ ասեն, թե ինչ եմ ասել կամ ինչ եմ արել»:

«Ես շատ լացի և աղոթեցի, երբ տեսա, որ մեր ունեցվածքը բռնագրավվում էր: Ես փորձեցի ինձ շրջապատողների հայացքներում ինձ հանդեպ կարեկցանք կամ խղճահարություն կարդալ, և ուշադրությամբ գննեցի մի քանիսի դեմքերը, որոնց մասին կարծում էի, թե ինձ հետ կխոսեին և կմխիթարեին ինձ, եթե չվախենային, որ

ուրիշների կողմից կնկատվեն: Ես մի անգամ փորձ արեցի ամբոխից փախչելու, բայց տեսնելով, որ ինձ հսկում էին, ծածկեցի իմ մտադրությունները: Ես սկսեցի բարձրաձայն լաց լինել և ասել. «Եթե միայն ինձ ասեին, թե ինչ եմ արել կամ ինչ եմ ասել»: Ամուսինս, որ նույն սենյակում գտնվող մահճակալում քնած էր, լսեց իմ բարձրաձայն լացը և արթնացրեց ինձ: Իմ բարձր թրջված էր արցունքներից, և հոգուս վրա ծանր տխուր ընկճվածություն էր իջել»: Վկայություններ, հատոր 1, 577, 578:

Այն սկզբունքի կիրառումը, թե մարգարեները ավելի շատ խոսում են վերջին օրերի, քան այն օրերի մասին, որոնցում իրենք ապրում էին, մի շատ լուրջ հարց է բարձրացնում Յոթերորդ օրվա աղվենտիստական եկեղեցու առաջնորդների առաջ: Քույր Ուայթը «հավաքեց» իր «գրվածքները» և սկսեց վերադարձի ճանապարհը դեպի Բեթլ Քրիք: Բեթլ Քրիքն այն ժամանակ գործի սիրտն էր, ինչպես այսօր Տակոմա Պարկը, կամ ինչպես Քրիստոսի օրերում՝ Երուսաղեմը: Նա ճանապարհի համար հավաքեց իր գրվածքները այն բանից հետո, երբ ներկայացրեց մի պայքար, որ ունենում էր իր գրվածքների վերաբերյալ: Նրա երազի համատեքստը վերաբերում է իր գրվածքներին: Այդ պայքարը տեղի ունեցավ Ռայթ քաղաքում:

«Մինչ մենք Ռայթում էինք, ես No. 11-ի համար իմ ձեռագիրը ուղարկել էինք հրատարակչության գրասենյակ, և ժողովից դուրս եղած գրեթե ամեն պահի ես ավելի լավ էի զգում՝ գրի առնելով նյութ No. 12-ի համար: Իմ ուժերը՝ թե՛ մարմնավոր, թե՛ մտավոր, խիստ լարվել էին, մինչ ես աշխատում էի Ռայթի եկեղեցու համար: Ես զգում էի, որ պետք է հանգիստ ունենամ, բայց թեթևացման ոչ մի հնարավորություն չէի կարողանում տեսնել: Ես շաբաթվա ընթացքում մի քանի անգամ խոսում էի ժողովրդի հետ և գրում անձնական վկայությունների բազմաթիվ էջեր: Հոգիների բեռը իմ վրա էր, և այն պատասխանատվությունները, որ ես զգում էի, այնքան մեծ էին, որ ամեն գիշեր կարողանում էի քնել միայն մի քանի ժամ»:

«Այսպես խոսելով և գրելով աշխատանքի մեջ լինելով՝ ես Բաթլ Քրիքից քաջալերական չլինող բնույթի նամակներ ստացա: Երբ դրանք կարդացի, զգացի հոգու անարտահայտելի ընկճվածություն, որ հասնում էր մտքի տառապանքի և, թվում էր, կարճ ժամանակով կաթվածահար էր անում իմ կենսական ուժերը: Երեք գիշեր ես գրեթե ընդհանրապես չքնեցի: Իմ մտքերը տագնապալի և շփոթված էին: Ես որքան կարող էի, իմ զգացումները թաքցնում էի իմ ամուսնուց և այն կարեկից ընտանիքից, որի հետ մենք գտնվում էինք: Ոչ ոք չգիտեր իմ աշխատանքը կամ մտքի բեռը, մինչ ես ընտանիքի հետ միանում էի առավոտյան և երեկոյան պաշտամունքին ու ձգտում էի իմ բեռը դնել մեծ Բեռակրի վրա: Բայց իմ աղաչանքները բխում էին տագնապից մղկտացող սրտից, և իմ աղոթքները ընդհատված ու անկապ էին՝ անգուսպ վշտի պատճառով: Արյունը խուժում էր դեպի իմ ուղեղը՝ հաճախ ինձ պատճառելով սասանվել և գրեթե ընկնել: Ես հաճախ քթից արյունահոսություն էի ունենում, հատկապես երբ ջանք էի գործադրում գրելու համար: Ես ստիպված էի մի կողմ դնել իմ գրելը, սակայն չէի կարող ինձ վրա եղած անհանգստության և պատասխանատվության բեռը թողափել, քանի որ գիտակցում էի, որ ուրիշների համար ունեն վկայություններ, որոնք ի վիճակի չէին նրանց ներկայացնելու»:

«Ես ևս մի նամակ ստացա, որում ինձ տեղեկացվում էր, թե լավագույնն է համարում հետաձգել Թիվ 11-ի հրատարակությունը, մինչև որ ես գրի առնեմ այն, ինչ ինձ ցույց էր տրվել Առողջապահական Հիմնարկի վերաբերյալ, քանի որ այդ գործը ղեկավարողները մեծապես միջոցների կարիք ունեին և, եղբայրներին շարժելու համար, իմ վկայության ազդեցության կարիքն էին զգում: Այն ժամանակ ես գրի առա ինձ ցույց տրվածի մի մասը՝ Հիմնարկի վերաբերյալ, բայց ամբողջ նյութը չկարողացա շարադրել, որովհետև արյան ճնշում ունեի դեպի ուղեղը: Եթե մտածած լինեի, որ Թիվ 12-ի հրատարակությունն այսքան պիտի ուշանար, ոչ մի դեպքում չէի ուղարկի այն մասը, որ տեղ էր գտել Թիվ 11-ում: Ես ենթադրում էի, որ մի քանի օր հանգստանալուց հետո կրկին կկարողանամ շարունակել գրելը: Բայց իմ մեծ վշտով ես գտա, որ ուղեղիս վիճակն ինձ համար անհնարին էր դարձնում գրելը: Ընդհանուր թե անձնական վկայություններ գրելու միտքը թողնվեց, և ես մշտական տագնապի մեջ էի, որովհետև չէի կարողանում գրել դրանք»:

«Այս վիճակի պայմաններում որոշվեց, որ մենք կվերադառնանք Բեթըլ Քրիք և այնտեղ կմնանք, քանի դեռ ճանապարհները ցեխոտ ու քանդված վիճակում էին, և որ ես այնտեղ կավարտեի No. 12-ը: Ամուսինս շատ էր ցանկանում տեսնել իր եղբայրներին Բեթըլ Քրիքում, խոսել նրանց հետ և նրանց հետ ուրախանալ այն գործում, որ Աստված անում էր իր համար: Ես հավաքեցի իմ գրությունները, և մենք ճանապարհ ընկանք: ...» Վկայություններ, հատոր 1, 576, 577:

Վերջին օրերին Յոթներորդ օրվա ադվենտիստական եկեղեցու ղեկավարությունը, որը ներկայացված էր որպես Բեթլ Քրիք և նրանք, ում նա «լավ էր ճանաչում», փոխվեց կաթոլիկական երթի: Յոթներորդ օրվա ադվենտիստական եկեղեցու ղեկավարությունը փոխվեց կաթոլիկական երթի: Երագում նրանք գալիս էին «երկու-երկու», մեկը՝ եղեգով, մյուսը՝ խաչով: Նրանք շրջան գծեցին տան շուրջը և երեք անգամ հռչակեցին. «Այս տունը արգելանքի տակ է: Գույքը պետք է բռնագրավվի: Նրանք խոսել են մեր սուրբ կարգի դեմ»: Ի՞նչ են այն «գույքերը» այդ «տան» մեջ, որոնք Բեթլ Քրիքի կաթոլիկ առաջնորդները «բռնագրավեցին»: Կաթոլիկական եկեղեցու ո՞ր «սուրբ կարգի» դեմ էր «խոսվել»:

Ավելի ուղիղ՝ հարցը կարող է այսպես ձևակերպվել. «Կաթոլիկության ո՞ր միաբանությունն էր առաջնորդողը ինկվիզիցիայի մեջ»: Ինկվիզիցիան սկսվեց դոմինիկյան միաբանությամբ՝ նախքան ճիզվիտների հայտնվելը պատմության մեջ, սակայն երբ նրանք ներգրավվեցին, դարձան այն միաբանությունը, որ առաջամարտիկ եղավ դաժանության և արյունահեղության մեջ:

«Ամբողջ քրիստոնեական աշխարհում բողոքականությունը սպառնալիքի տակ էր ահեղ թշնամիներից: Ռեֆորմացիայի առաջին հաղթանակները անցյալում էին, և Հռոմը նոր ուժեր հավաքեց՝ հուսալով իրականացնել նրա կործանումը: Այս ժամանակ ստեղծվեց ճիզվիտների միաբանությունը՝ պապականության բոլոր պաշտպաններից ամենադաժանը, ամենաանսկզբունքայինը և ամենահզորը: Երկրային կապերից և մարդկային շահերից կտրված, բնական զգացմունքի պահանջների հանդեպ մեռած, բանականությունն ու խիղճը լիովին լռեցրած՝ նրանք չէին ճանաչում ոչ մի կանոն, ոչ մի կապ, բացի իրենց միաբանության կանոնից ու

կապից, և ոչ մի պարտականություն, բացի նրա իշխանությունը տարածելուց: Քրիստոսի ավետարանը իր հետևորդներին կարողություն էր տվել դիմակայելու վտանգին և տանելու տառապանքը՝ չսարսափելով ցրտից, քաղցից, ծանր աշխատանքից և աղքատությունից, պահելու ճշմարտության դրոշը խոշտանգանքի գործիքի, բանտախցի և խարույկի առջև: Այս ուժերի դեմ պայքարելու համար ճիգովիտականությունը իր հետևորդներին ներշնչեց մի մոլեռանդություն, որը նրանց հնարավորություն էր տալիս տանել նույնպիսի վտանգներ և ճշմարտության գործությանը հակադրել խաբեության բոլոր գեղեքերը: Նրանց համար չկար այնպիսի հանցագործություն, որ չափազանց մեծ լիներ կատարելու համար, չկար այնպիսի խաբեություն, որ չափազանց ստոր լիներ գործադրելու համար, չկար այնպիսի կերպարանափոխություն, որ չափազանց դժվար լիներ ստանձնելու համար: Հավիտենական աղքատության և խոնարհության ուխտով կապված՝ նրանց կանխամտածված նպատակը հարստություն և իշխանություն ապահովելն էր, իրենց նվիրել բողոքականության տապալմանը և պապական գերիշխանության վերահաստատմանը»:

«Երբ նրանք հանդես էին գալիս որպես իրենց միաբանության անդամներ, հագնում էին սրբության զգեստ, այցելում էին բանտեր և հիվանդանոցներ, ծառայություն էին մատուցում հիվանդներին ու աղքատներին, հայտարարում էին, թե աշխարհից հրաժարվել են, և կրում էին Հիսուսի սուրբ անունը, որը շրջում էր՝ բարիք գործելով: Սակայն այս անբասիր արտաքինի ներքո հաճախ թաքցված էին ամենահանցավոր և մահաբեր նպատակներ: Միաբանության հիմնարար սկզբունքն այն էր, որ նպատակը արդարացնում է միջոցները: Ըստ այս կանոնի՝ սուտը, գողությունը, սուտ երդումը, սպանությունը ոչ միայն ներելի էին, այլև գովելի, երբ ծառայում էին եկեղեցու շահերին: Տարբեր քողարկումների ներքո ճիգովիտները ներթափանցում էին պետական պաշտոնների մեջ, բարձրանում էին մինչև թագավորների խորհրդականներ դառնալը և ձևավորում էին ազգերի քաղաքականությունը: Նրանք ծառաներ էին դառնում, որպեսզի որպես լրտեսներ գործեին իրենց տերերի նկատմամբ: Նրանք վարժարաններ էին հիմնում իշխանների և ազնվականների որդիների համար, և դպրոցներ՝ հասարակ ժողովրդի համար. և բողոքական ծնողների զավակները ներքաշվում էին պապական ծեսերի պահպանության մեջ: Հռոմեական պաշտամունքի ամբողջ արտաքին շքեղությունն ու ցուցադրականությունը գործի էին դրվում՝ միտքը խռովեցնելու և երևակայությունը շլացնելու ու գերելու համար, և այսպես այն ազատությունը, որի համար հայրերը տքնել ու արյուն էին թափել, մատնվեց որդիների կողմից: Ճիգովիտները արագորեն տարածվեցին ողջ Եվրոպայով, և ուր էլ որ գնում էին, այնտեղ հետևում էր պապականության վերածնունդը»:

«Նրանց ավելի մեծ իշխանություն տալու համար հրապարակվեց պապական հրովարտակ՝ ինկվիզիցիան վերականգնելու մասին: Չնայած այն համընդհանուր զգվանքին, որով այն դիտվում էր, նույնիսկ կաթոլիկ երկրներում, այս սարսափելի ատյանը կրկին հաստատվեց պապական կառավարիչների կողմից, և նրա գաղտնի բանտախցերում կրկնվեցին այնպիսի վայրագություններ, որոնք չափազանց սոսկալի էին՝ ցերեկվա լույսին դիմանալու համար: Շատ երկրներում հազարավոր ու հազարավոր մարդիկ՝ ազգի իսկական ծաղիկը, ամենամաքուրներն ու

ազնվագույնները, ամենախելամիտներն ու բարձրագույն կրթություն ստացածները, բարեպաշտ ու նվիրված հովիվները, աշխատասեր և հայրենասեր քաղաքացիները, փայլուն գիտնականները, տաղանդավոր արվեստագետները, հմուտ արհեստավորները, սպանվեցին կամ հարկադրվեցին փախչել այլ երկրներ:

«Ահա այսպիսի միջոցներն էին, որ Հռոմը գործի էր դրել՝ Ռեֆորմացիայի լույսը հանգցնելու, մարդկանցից Աստվածաշունչը հեռացնելու և Խավար դարերի սոցիալությունն ու սնահավատությունը վերականգնելու համար: Բայց Աստծո օրհնությամբ և այն ազնիվ մարդկանց ջանքերով, որոնց Նա բարձրացրել էր՝ Լյութերին հաջորդելու համար, բողոքականությունը չկործանվեց: Իր գործությունը նա չպիտի պարտական լիներ իշխանների բարեհաճությանը կամ նրանց զենքին: Ամենափոքր երկրները, ամենահամեստ և նվազ հզոր ազգերը, դարձան նրա հենակետերը: Դա փոքրիկ Ժնևն էր՝ հզոր թշնամիների մեջ, որոնք նյութում էին նրա կործանումը. դա Հոլանդիան էր՝ հյուսիսային ծովի ափամերձ ավազուտների վրա, պայքարելիս Իսպանիայի բռնակալության դեմ, որն այն ժամանակ թագավորություններից մեծագույնն ու ամենահարուստն էր. դա խստաշունչ, անպտուղ Շվեդիան էր, որ հաղթանակներ նվաճեց Ռեֆորմացիայի համար»: Մեծ պայքարը, 234, 235:

Կաթոլիկ եկեղեցին արեց ամեն ինչ, ինչ կարող էր, որպեսզի Աստվածաշունչը թաքցնի մարդկանցից՝ պնդելով, թե իրենց հեթանոսական ավանդություններն ու սովորույթները վեր են Աստծո Խոսքից: Լատիկական ադվենտիզմի առաջնորդները այլակարծներին դատարան չեն տանի էլեն Ուայթի գրվածքների պատճառով, բայց Բեթլ Բրիքի առաջնորդներ լինելու հավակնող կաթոլիկները՝ կտանեն: Կաթոլիկության գազանի բուն էությունը աշխարհիկ իշխանությունը կրոնական նպատակներ իրագործելու համար գործադրելու մեջ է: Երբ ադվենտիզմը դիմեց օրինական աշխարհիկ իշխանությանը՝ իր հաստատությունները կառավարելու համար, նրանց «սուրբ կարգի» պտուղները երևացին:

Իսպանական Ինկվիզիցիաների auto-da-fé (հավատքի գործողություն) արարողությունների համատեքստում եղեգն ու խաչը հանդես են գալիս որպես Քրիստոսի խաչելությանը առնչված խորհրդանշական տարրեր: Եղեգը վերաբերում է այն ծաղրական գավազանին, որ Հիսուսի ձեռքն էին դրել փշերով պսակվելու ժամանակ, և որով հռոմեացի զինվորները հարվածում էին Նրան՝ խորհրդանշելով ծաղրը, տառապանքը և արհամարհանքը:

Խաչը ակնառու կերպով ներկայացված է auto-da-fé-ի երթերի ընթացքում: Կանաչ խաչը (հաճախ ծածկված սև կրեպով) ծառայում էր որպես Ինկվիզիցիայի խորհրդանիշը. այն տանում էին նախապատրաստական առանձին երթով նախորդ օրը և ցուցադրում միջոցառման ընթացքում: Այն խորհրդանշում էր տրիբունալի իշխանությունը:

Գույքի բռնագրավումը վերաբերում է դատապարտված անձի ունեցվածքի առգրավմանը (սեկվեստրացիային կամ պրոսկրիպցիային), որը Ինկվիզիցիայի սովորական պատիժներից էր՝ տրիբունալի ծախսերը հոգալու և հերետիկոսությունը պատժելու համար: Սա հրապարակայնորեն հայտարարվում էր auto-da-fé-ի

դատավճիռներում՝ շեշտադրելով հանրային նվաստացումն ու զսպիչ ազդեցությունը:

Էլեն Գ. Ուայթի գրությունները հստակ և անվիճելիորեն դատապարտում են այն ղեկավարությանը, որը, նրա գրությունները արգելագրելով, կփորձի լռեցնել երգվող այգու երգը, սակայն դա անսուրբ կարգի վերջին գործողությունն է՝ հենց նախքան նրանք Կիրակնօրյա օրենքի ժամանակ բացահայտ կերպով դրսևորեն իրենց բնավորությունը: «Կաթոլիկական երթը» համընկնում է արևին խոնարհվող քսանհինգ հին մարդկանց հետ: Հետևյալ չորս պարբերություններում առաջին պարբերությունը ներկայացնում է «Աստծո դավանյալ ժողովրդին» «վերջին օրերում»: Այս հատվածը հստակ սովորեցնում է, որ վերջին օրերում Յոթներորդ օրվա աղվենտիստ սպասավորները «եկեղեցիներում և բաց երկնքի տակ մեծ հավաքույթներում» «ժողովրդի վրա պիտի դնեն շաբաթվա առաջին օրը պահելու անհրաժեշտությունը»:

«Տերն այս վերջին օրերում վեճ ունի Իրեն դավանող ժողովրդի հետ: Այս վեճում պատասխանատու դիրքերում գտնվող մարդիկ կընթանան Նեեմիայի բռնած ուղուն ուղիղ հակառակ ընթացքով: Նրանք ոչ միայն իրենք կարհամարհեն և կանտեսեն շաբաթ օրը, այլև կփորձեն այն խոչընդոտել ուրիշներից՝ թաղելով այն սովորույթի և ավանդության աղբի տակ: Եկեղեցիներում և բաց երկնքի տակ անցկացվող մեծ հավաքներում ծառայողները ժողովրդին կհորդորեն շաբաթվա առաջին օրը պահելու անհրաժեշտությունը: Ծովում և ցամաքում աղետներ կան, և այդ աղետները կավելանան, մի աղետը մյուսին սերտորեն կհաջորդի, և խղճմտանքավոր շաբաթապահների փոքր խումբը կմատնանշվի որպես նրանք, ովքեր իրենց կիրակին անտեսելով Աստծո բարկությունն են բերում աշխարհի վրա»:

Սա հստակորեն նույնացնում է Յոթներորդ օրվա աղվենտիստներին որպես «Աստծո դավանող ժողովուրդ», որը պիտի խրախուսի կիրակին պահելը, և որ նրանք նաև պիտի «մատնանշեն» «խղճամիտ շաբաթապահների փոքր խումբը»: Հաջորդ պարբերությունում նա շեշտում է, որ անցյալ դարերի հալածանքը պիտի կրկնվի: Նախորդ պարբերությունն ավարտվում էր նրանով, որ նա նույնացնում էր Աստծո դավանող ժողովրդին՝ ի հակադրություն նրանց, որոնց ինքը կոչում է խղճամիտ շաբաթապահներ: Այնուհետև նա ներմուծում է անցյալի պատմությունները և զգուշացնում, որ այդ պատմությունները պիտի կրկնվեն վերջին օրերում: Նա շատ հստակ է:

«Սատանան առաջ է մղում այս կեղծիքը, որպեսզի աշխարհը գերության մեջ առնի: Նրա ծրագիրն է մարդկանց հարկադրել ընդունելու մոլորությունները: Նա գործուն մասնակցություն է ունենում բոլոր կեղծ կրոնների տարածման մեջ և, սխալ վարդապետությունները պարտադրելու իր ջանքերում, ոչ մի բանի առաջ չի կանգ առնի: Կրոնական նախանձախնդրության քողի տակ մարդիկ, նրա ոգու ազդեցության ներքո, իրենց մերձավորների համար հնարել են ամենաաղաժան խոշտանգումները և նրանց վրա բերել ամենասոսկալի տառապանքները: Սատանան և նրա գործակալները այժմ ևս նույն ոգին ունեն, և անցյալի պատմությունը պիտի կրկնվի մեր օրերում:»

«Կան մարդիկ, որոնք իրենց միտքն ու կամքը դրել են չարը գործադրելու վրա. իրենց սրտերի խավար խորքերում նրանք որոշել են, թե ինչ հանցանքներ պիտի կատարեն: Այս մարդիկ ինքնախաբեության մեջ են: Նրանք մերժել են Աստծո արդարության մեծ կանոնը, և դրա փոխարեն կանգնեցրել են իրենց սեփական չափանիշը, և իրենց այդ չափանիշի հետ համեմատելով՝ իրենք իրենց սուրբ են հռչակում: Տերը թույլ պիտի տա, որ նրանք հայտնեն, թե ինչ կա իրենց սրտերում, գործով արտահայտեն այն տիրոջ ոգին, որ կառավարում է նրանց: Նա նրանց թույլ պիտի տա ցույց տալու իրենց ատելությունը՝ Նրա օրենքի հանդեպ՝ այն մարդկանց նկատմամբ ունեցած իրենց վերաբերմունքով, որոնք հավատարիմ են նրա պահանջներին: Նրանք կմղվեն նույն կրոնական մոլեռանդության ոգով, որ դրդեց այն ամբոխին, որը խաչեց Քրիստոսին. եկեղեցին և պետությունը պիտի միավորվեն նույն ապականված ներդաշնակության մեջ:»

«Այսօրվա եկեղեցին գնացել է հին ժամանակների հրեաների հետքերով, որոնք Աստծու պատվիրանները մի կողմ դրեցին իրենց սեփական ավանդությունների համար: Նա փոխել է կարգադրությունը, խախտել է հավիտենական ուխտը, և այժմ, ինչպես այն ժամանակ, արդյունքը հպարտությունն է, անհավատությունը և անաստվածությունը: Նրա ճշմարիտ վիճակը ներկայացված է Մովսեսի երգից վերցված այս խոսքերում. «Նրանք ապականեցին իրենց, նրանց բիծը նրա որդիների բիծը չէ. նրանք ապականյալ և ծուռ սերունդ են: Մի թե այսպես եք հատուցում Տիրոջը, ով անմիտ և անխոհեմ ժողովուրդ. մի թե նա չէ քո Հայրը, որ գնել է քեզ. մի թե նա չէ քեզ ստեղծել և հաստատել:» Review and Herald, March 18, 1884.

Մարգարեության Հոգում կան հատված առ հատվածներ, որոնք նույնացնում են Աստծո հավատարիմների վերջին օրերի հալածանքը, և այն «ներկայիս եկեղեցին», որին նա նույնացնում է, ընդհանրապես քրիստոնեությունը չէ, այլ այն եկեղեցին, որը նա կրկին ու կրկին նույնացնում է որպես հրեական եկեղեցով նախապատկերացված: Նրա գրություններում եղող այդ հստակ հատվածներն են այն դրդապատճառը, որի պատճառով Յոթներորդ օրվա ադվենտիստական եկեղեցին փորձում է սահմանափակումներ դնել Քույր Ուայթի գրությունների վրա, ինչպես նրա երազը այնքան դիպուկ կերպով նույնացնում է: Նրանց գործողությունները նրա գրությունների դեմ, որոնք ակնհայտորեն նրա տան այն բարիքներն էին, որ պետք է արգելվեին Բեթլ Քրիքի այն առաջնորդների կողմից, որոնք փոխակերպվել էին կաթոլիկության սուրբ կարգի: Նրա գրությունների վրա նրանց հարձակումը ներկայացված է նաև Երեմիայի գրությունների վրա կատարված հարձակմամբ: Էլեն Ուայթի երազը երկրորդ վկա է Երեմիայի գրությունների այրվելու վերաբերյալ:

Լատդիկեական ադվենտիզմի երրորդ սերնդում փոխզիջումը գերակշռող թեման էր: Երրորդ սերունդը ներկայացված է Պերգամոսի եկեղեցով: Սկսելով 1919 թվականին W. W. Prescott-ի՝ The Doctrine of Christ վերնագրով գրքի հրատարակումից մինչև 1957 թվականին Questions on Doctrine-ի հրատարակումը՝ նշվում է անցումային մի շրջան, որը ներկայացված է ալֆա հրատարակությամբ և ավարտվում է օմեգա հրատարակությամբ: Առաջին գիրքը ներկայացնում էր W. W. Prescott-ի՝ Հուդայի ցեղի Առյուծի մերժումը՝ հանուն Քրիստոսի մասին բողոքական ուրացյալ հայացքի:

Prescott-ի գիրքը, որ տեղին էր վերնագրված The Doctrine of Christ, խեղազատեց միլլերիտական մարգարեական պատգամը՝ թողնելով Հիսուսի այն դատարկ սահմանումը, որին երկրպագում են կաթոլիկությունը և ուրացյալ բողոքականությունը: Այդ սերնդի վերջին գիրքը սահմանում է մի սրբացում և արդարացում, որոնք կործանում են Աստծո օրենքը, Նրա արդարությունն ու ողորմածությունը: Հին Իսրայելին տրված էր պատասխանատվությունը՝ լինելու Աստծո օրենքի պահապանը, իսկ ադվենտիզմը պետք է լիներ ոչ միայն Աստծո օրենքի, այլև Նրա մարգարեական Խոսքի պահապանը: 1919 թվականին մի գիրք, որը մերժում էր Աստծո մարգարեական Խոսքի պաշտպանության գործը, նշանավորեց լաոդիկեական ադվենտիզմի երրորդ սերնդի սկիզբը, որն ավարտվեց մի գրքով, որ մերժում է Աստծո օրենքը:

«Եթե դուք անձնատուր լինեք սրտի համառությանը, և հպարտության ու ինքնարդարության պատճառով չխոստովանեք ձեր մեղքերը, դուք կմնաք Սատանայի փորձությունների ենթակա: Եթե, երբ Տերը ձեզ հայտնում է ձեր սխալները, դուք չապաշխարեք կամ խոստովանություն չանեք, Նրա նախախնամությունը ձեզ դարձյալ ու դարձյալ նույն ուղու վրայով կանցկացնի: Դուք կմնաք նման բնույթի սխալներ գործելու մեջ, կշարունակեք իմաստության պակաս ունենալ և մեղքը արդարություն, իսկ արդարությունը՝ մեղք կանվանեք: Այս վերջին օրերում տիրող բազմաթիվ խաբեությունները ձեզ կշրջապատեն, և դուք առաջնորդներ կփոխեք չիմանալով, որ այդպես էք արել»: Review and Herald, December 16, 1890.

Պերգամոսը՝ երրորդ եկեղեցին, առաջնորդեց դեպի Թյատիրա՝ պապական եկեղեցին, որը չորրորդ սերունդն է, երբ այն քսանհինգ մարդիկ խոնարհվում են Թյատիրայի իշխանության խորհրդանշանի առաջ:

«Վաղ գաղութարարների կողմից ընդունված այն կարգադրությունը, ըստ որի միայն եկեղեցու անդամներին էր թույլատրվում քվեարկել կամ պաշտոն զբաղեցնել քաղաքացիական կառավարությունում, հանգեցրեց ամենավնասակար հետևանքների: Այս միջոցը ընդունվել էր որպես պետության մաքրությունը պահպանելու միջոց, բայց դրա արդյունքը եղավ եկեղեցու ապականությունը: Քանի որ կրոնադավան լինելը ընտրական իրավունքի և պաշտոնավարության պայման էր, շատերը, շարժված բացառապես աշխարհիկ քաղաքականության նկատառումներով, միացան եկեղեցուն՝ առանց սրտի փոփոխության: Այսպիսով եկեղեցիները զգալի չափով կազմվեցին չղարձի եկած անձանցից, և նույնիսկ ծառայության մեջ կային այնպիսիներ, որոնք ոչ միայն վարդապետական մոլորություններ էին պահում, այլև անտեղյակ էին Սուրբ Հոգու նորոգող գործունից: Այսպես կրկին դրսևորվեցին այն չար հետևանքները, որոնք, ինչպես եկեղեցու պատմության մեջ հաճախ է վկայվել Կոստանդինի օրերից մինչև մեր օրերը, ծագում են եկեղեցին պետության օգնությամբ կերտելու փորձից, աշխարհիկ իշխանությանը դիմելուց՝ ի պաշտպանություն Նրա ավետարանի, Ով հայտարարեց. «Բմ թագավորությունն այս աշխարհից չէ»: Հովհաննես 18:36: Եկեղեցու և պետության միությունը, որքան էլ դրա աստիճանը չնչին լինի, թեև կարող է թվալ, թե աշխարհը մոտեցնում է եկեղեցուն, իրականում միայն եկեղեցին է

մոտեցնում աշխարհին»: Մեծ պայքար, 297:

«Եկեղեցու և պետության միությունը, որքան էլ որ դրա աստիճանը չնչին լինի, թեև կարող է թվալ, թե աշխարհը մոտեցնում է եկեղեցուն, իրականում միայն եկեղեցին է մոտեցնում աշխարհին»: 1977 թվականի մայիսի 18-ին Բերթ Բ. Բիչը (եկեղեցու Հյուսիսային Եվրոպա–Արևմտյան Աֆրիկա բաժնի տնօրեններից մեկը և միջեկեղեցական հարաբերություններին առնչվող գործիչ) Հռոմում խմբակային ունկնդրության ժամանակ ոսկեպատ մեդալիոն հանձնեց նեոին՝ Պողոս VI պապին: Դա Համաշխարհային դավանական ընտանիքների քարտուղարների խորհրդաժողովի հանդիպման մի մասն էր: Դեպքի մասին հաղորդվեց Adventist Review-ում (1977 թ. օգոստոսի 11) և Religious News Service-ի կողմից նշվեց որպես առաջին դեպքը, երբ SDA-ի պաշտոնական ներկայացուցիչը հանդիպել էր մի Պոնտիֆիկոսի:

«Տերը անե՞ծք է հայտարարել նրանց վրա, ովքեր Սուրբ Գրություններից վերցնում կամ դրանց ավելացնում են: Մեծ ԵՍ ԵՄ-ը որոշել է, թե ինչն է կազմելու հավատի և վարդապետության կանոնը, և Նա սահմանել է, որ Աստվածաշունչը լինի ընտանեկան գիրք: Այն եկեղեցին, որ կառչած է Աստծո խոսքից, անհաշտելիորեն բաժանված է Հռոմից: Բողոքականները մի ժամանակ այսպես էին առանձնացած այս մեծ ուրացության եկեղեցուց, բայց նրանք ավելի են մոտեցել նրան և դեռևս գտնվում են Հռոմի եկեղեցու հետ հաշտեցման ճանապարհի վրա: Հռոմը երբեք չի փոխվում: Նրա սկզբունքները նվազագույն չափով իսկ չեն փոխվել: Նա ամենևին չի նվազեցրել իր և բողոքականների միջև եղած խզումը. առաջխաղացումն ամբողջությամբ նրանց կողմից է եղել: Բայց ի՞նչ է սա ցույց տալիս մեր օրերի բողոքականության մասին: Աստվածաշնչյան ճշմարտության մերժումն է, որ մարդկանց մոտեցնում է անհավատությանը: Դա նահանջող եկեղեցի է, որ նվազեցնում է իր և պապականության միջև եղած հեռավորությունը»:

«Լյութերի, Քրիստոսի, Ռիդլիի, Հուպերի և այն ազնիվ հազարավոր մարդկանց նման հոգիներն են, որ ճշմարտության համար նահատակներ եղան, ճշմարիտ բողոքականները: Նրանք կանգնած էին որպես ճշմարտության հավատարիմ պահապաններ՝ հռչակելով, որ բողոքականությունն անկարող է միավորվելու հռոմեականության հետ, այլ պետք է պապականության սկզբունքներից բաժանված լինի այնքան հեռու, որքան արևելքը՝ արևմուտքից: Ճշմարտության այդպիսի պաշտպանները չէին կարող ավելի ներդաշնակ լինել «մեղքի մարդու» հետ, քան Քրիստոսն ու Նրա առաքյալները: Ավելի վաղ դարերում արդարները զգում էին, որ անհնար է հարել Հռոմին, և թեև այս մոլորության համակարգի նկատմամբ նրանց հակամարտությունը պահպանվում էր ունեցվածքի և կյանքի վտանգի գնով, nevertheless նրանք քաջություն ունեին պահելու իրենց առանձնացումը և արիաբար մաքառում էին ճշմարտության համար: Աստվածաշնչյան ճշմարտությունը նրանց համար ավելի թանկ էր, քան հարստությունը, պատիվը կամ անգամ կյանքը: Նրանք չէին կարող հանդուրժել, որ ճշմարտությունը թաղվի սնահավատության և ստախոս մոլորեցնող խոսքերի կույտի տակ: Նրանք Աստծո խոսքը վերցրին իրենց ձեռքը և ժողովրդի առաջ բարձրացրին ճշմարտության դրոշը՝ համարձակորեն հռչակելով այն, ինչ Աստված բացահայտել էր իրենց Աստվածաշունչը ջանադիր քննելով: Նրանք Աստծուն իրենց հավատարմության համար մահացան ամենադաժան

մահով, սակայն իրենց արյամբ մեզ համար ձեռք բերեցին ազատություններ և արտոնություններ, որոնք շատերը, որ իրենց բողոքական են համարում, հեշտությամբ զիջում են չարի գործությանը: Բայց մի թե մենք պիտի զիջենք այս թանկ գնով գնված արտոնությունները: Մի թե պիտի վիրավորանք մատուցենք երկնքի Աստծուն և, այն բանից հետո, երբ Նա մեզ ազատել է հռոմեական լծից, կրկին մեզ դնենք այս նեռական գործության ստրկության տակ: Մի թե պիտի ապացուցենք մեր ապականությունը՝ հրաժարվելով մեր կրոնական ազատությունից, Աստծուն մեր սեփական խղճի թելադրանքների համաձայն պաշտելու մեր իրավունքից»:

«Լյութերի ձայնը, որ արձագանքում էր լեռներում ու հովիտներում, որ երկրաշարժի պես ցնցեց Եվրոպան, առաջ բերեց Հիսուսի ազնիվ առաքյալների մի բանակ, և այն ճշմարտությունը, որի համար նրանք հանդես էին գալիս, չէր կարող լռեցվել խարույկներով, կտտանքներով, բանտերով, մահվամբ. և դեռևս նահատակների այդ ազնիվ բանակի ձայները մեզ ասում են, որ հռոմեական իշխանությունը վերջին օրերի կանխասված ուրացությունն է, անօրենության այն խորհուրդը, որի գործելը Պողոսը տեսնում էր սկսված արդեն իր օրերում: Հռոմեական կաթոլիկությունը արագորեն տարածվում է: Պապականությունը աճում է, և նրանք, ովքեր իրենց ականջները հեռացրել են ճշմարտությունը լսելուց, լսում են նրա խաբուսիկ առասպելները: Պապական մատուռները, պապական քուլեջները, միանձնուհիների վանքերը և մենաստանները բազմանում են, իսկ բողոքական աշխարհը կարծես քնած լինի: Բողոքականները կորցնում են այն տարբերանշանը, որով տարբերվում էին աշխարհից, և նվազեցնում են իրենց ու հռոմեական իշխանության միջև եղած հեռավորությունը: Նրանք իրենց ականջները հեռացրել են ճշմարտությունը լսելուց. նրանք չեն կամեցել ընդունել այն լույսը, որ Աստված սփռել էր նրանց ճանապարհի վրա, և դրա համար գնում են դեպի խավար: Նրանք արհամարհանքով են խոսում այն մտքի մասին, թե հռոմեականների և նրանց հետ միացողների կողմից անցյալի դաժան հալածանքի վերակենդանացում կլինի: Նրանք չեն ընդունում այն փաստը, որ Աստծու խոսքը լիովին կանխասում է այդպիսի վերակենդանացում, և չեն կամենում ընդունել, որ վերջին օրերում Աստծու ժողովուրդը պիտի հալածանք կրի, թեև Աստվածաշունչն ասում է. «Վիշապը բարկացավ կնոջ վրա և գնաց պատերազմ անելու նրա սերնդի մնացորդի դեմ, որոնք պահում են Աստծու պատվիրանները և ունեն Հիսուս Քրիստոսի վկայությունը»:

«Պապականությունը մարդկային բնության կրոնն է, և մարդկության մեծ մասը սիրում է այնպիսի մի վարդապետություն, որ նրանց թույլ է տալիս մեղք գործել, և այնուամենայնիվ ազատում է դրա հետևանքներից: Մարդիկ պետք է կրոնի որևէ ձև ունենան, և այս կրոնը, որ կազմված է մարդկային հնարանքով, սակայն հավակնում է աստվածային հեղինակության, համապատասխանում է մարմնավոր մտքին: Նրանք, ովքեր իրենց իմաստուն և խելացի են համարում, հպարտությամբ երես են թեքում արդարության չափանիշից՝ տասը պատվիրաններից, և չեն կարծում, թե Աստծո ճանապարհները քննելը համահունչ է իրենց արժանապատվությանը: Ուստի նրանք ընթանում են կեղծ ճանապարհներով, արգելված շավիղներով, դառնում են ինքնաբավ, ինքնամեծարված՝ պապի օրինակով, ոչ թե Հիսուս Քրիստոսի օրինակով: Նրանց պետք է կրոնի այնպիսի ձև, որն ունի հոգևորության և անձնուրացության ամենաքիչ պահանջը, և քանի որ չարագործված մարդկային

իմաստությունը նրանց չի առաջնորդի ատելու պապականությունը, նրանք բնականաբար ձգվում են դեպի նրա կարգադրություններն ու վարդապետությունները: Նրանք չեն ցանկանում ընթանալ Տիրոջ ճանապարհներով: Նրանք իսպառ չափազանց շատ լուսավորված են, որպեսզի աղոթքով և խոնարհությամբ, Նրա խոսքի խելացի գիտությամբ, որոնեն Աստծուն: Չհոգալով ճանաչել Տիրոջ ճանապարհները՝ նրանց մտքերը լիովին բաց են մոլորությունների առաջ, լիովին պատրաստ՝ ընդունելու և հավատալու սուտը: Նրանք պատրաստակամ են, որ ամենաանհիմն, ամենաանհետևողական ստերը իրենց մատուցվեն որպես ճշմարտություն»:

«Սատանայի խաբեության գլուխգործոցը պապականությունն է. և մինչ ցույց է տրվել, որ մեծ մտավոր խավարի ժամանակաշրջանը նպաստավոր էր հռոմեականությանը, ցույց պիտի տրվի նաև, որ մեծ մտավոր լույսի ժամանակաշրջանն էլ նույնքան նպաստավոր է նրա իշխանությանը. որովհետև մարդկանց միտքերը կենտրոնացած են իրենց սեփական գերազանցության վրա, և նրանք չեն սիրում Աստծուն պահել իրենց գիտության մեջ: Հռոմը հավակնում է անսխալականության, և բողոքականները նույն ուղով են գնում: Նրանք չեն ցանկանում ճշմարտությունը որոնել և լույսից դեպի ավելի մեծ լույս առաջ գնալ: Նրանք իրենց շուրջը պատնեշում են նախապաշարմունքով և, թվում է, պատրաստակամ են թե՛ խաբվելու, թե՛ ուրիշներին խաբելու»:

«Բայց թեև եկեղեցիների դիրքորոշումը վիատեցնող է, այնուամենայնիվ հուսահատվելու կարիք չկա. որովհետև Աստված ունի մի ժողովուրդ, որը կպահպանի իր հավատարմությունը Նրա ճշմարտությանը, որը Աստվածաշունչը, և միայն Աստվածաշունչը, կդարձնի իր հավատի ու վարդապետության կանոնը, որը կբարձրացնի չափանիշը և բարձր կպահի այն դրոշմը, որի վրա գրված է. «Աստծու պատվիրանները և Հիսուսի հավատը»: Նրանք կգնահատեն մաքուր ավետարանը և Աստվածաշունչը կդարձնեն իրենց հավատի և վարդապետության հիմքը»:

«Այսպիսի ժամանակի համար, երբ մարդիկ մի կողմ են նետում Զորաց Տիրոջ օրենքը, Դավթի աղոթքը կիրառելի է,— «Ժամանակն է, որ Դու գործես, ո՛վ Տեր, որովհետև նրանք անվավեր դարձրին Քո օրենքը»: Մենք մոտենում ենք մի ժամանակի, երբ գրեթե համընդհանուր արհամարհանք է կուտակվելու Աստծո օրենքի վրա, և Աստծո պատվիրանապահ ժողովուրդը խստորեն պիտի փորձվի. բայց մի թե նրանք կկորցնեն իրենց հարգանքը Եհովայի օրենքի հանդեպ, որովհետև ուրիշները չեն տեսնում և չեն գիտակցում նրա պարտավորեցնող պահանջները: Թող Աստծո պատվիրանապահ ժողովուրդը, Դավթի նման, Աստծո օրենքը պատվի այն չափով, ինչ չափով մարդիկ այն մի կողմ են նետում և նրա վրա անհարգանք ու արհամարհանք կուտակում»: Signs of the Times, February 19, 1894.

Լատդիկեական Յոթերորդ օրվա ադվենտիստական եկեղեցու մի առաջնորդի կողմից նեոին ոսկե մեդալ շնորհվելուց երկու տարի առաջ՝ 1975 թվականին, դատական հայց հարուցվեց Յոթերորդ օրվա ադվենտիստական եկեղեցու դեմ՝ EEOC v. Pacific Press Publishing Association (Գործ No. C-74-2025 CBR՝ Կալիֆոռնիայի հյուսիսային շրջանի Միացյալ Նահանգների շրջանային դատարանում), որտեղ Հավասար զբաղվածության

հնարավորությունների հանձնաժողովը դատի էր տվել եկեղեցու հրատարակչատանը երկու կին աշխատակցուհիների՝ Մերիքեյ Միլվերի (նախկին խմբագիր, որը հայցի հարուցման պահին արդեն հեռացել էր) և Լորնա Թոբլերի անունից՝ վարձատրության և նպաստների մեջ սեռի հիմքով խտրականություն գործադրելու մեղադրանքով։ Եկեղեցին իր գործելակերպը պաշտպանեց մասամբ՝ հղում անելով կրոնական բացառություններին և քննարկելով իր կառավարման կառուցվածքը։

1976 թվականի փետրվարի 6-ով թվագրված երդվյալ հայտարարության մեջ (որպես դատարան ներկայացված պաշտպանական փաստաթղթի մաս) Նիլ Ս. Վիլսոնը (այն ժամանակ եկեղեցու Հյուսիսամերիկյան բաժնի նախագահը, իսկ հետագայում՝ Գլխավոր համաժողովի նախագահը 1979–1990 թթ.) անդրադարձավ Հռոմեական կաթոլիկության վերաբերյալ եկեղեցու պատմական հայացքներին։ Հայտարարությունն արվել էր այն համատեքստում, երբ վիճարկվում էին եկեղեցու՝ պապական համակարգին նման «հիերարխիա» ունենալու բնութագրումները։ Համապատասխան ամբողջական մեջբերումը հետևյալն է. «Թեև ճշմարիտ է, որ Յոթերորդ օրվա ադվենտիստական եկեղեցու կյանքում եղել է մի շրջան, երբ դավանանքը որդեգրել էր ակնհայտ հակահռոմեական կաթոլիկական դիրքորոշում, և «հիերարխիա» եզրը գործածվում էր նվաստացուցիչ իմաստով՝ մատնանշելու եկեղեցական կառավարման պապական ձևը, այնուամենայնիվ եկեղեցու այդ վերաբերմունքը ոչ այլ ինչ էր, քան այս դարի սկզբին և նախորդի վերջին շրջանում պահպանողական բողոքական դավանանքների մեջ լայնորեն տարածված հակապապականության դրսևորում, և որն այժմ, որքան վերաբերում է Յոթերորդ օրվա ադվենտիստական եկեղեցուն, նետված է պատմության աղբակույտը»։

Սա արտացոլում է եկեղեցու ավանդական մարգարեական մեկնաբանությունից հեռացում, որը Հայտնության գրքում պապականությունը նույնացնում էր որպես «գազան» կամ նեռ։ Եկեղեցու ներսում և նրանից դուրս եղող քննադատները սա մեկնաբանել են որպես այդ հակակաթոլիկ դիրքորոշման նսեմացում կամ լքում՝ ժամանակակից էկումենիզմին կամ իրավական պաշտպանություններին համապատասխանելու նպատակով։ Ուիլսոնը, 1985 թվականին, եկեղեցու տարբեր Դիվիզիաների նախագահներին բնորոշեց որպես «կարդինալներ», երբ ասաց. «... Հեռավոր Արևելքի բոլոր երկրներից ոչ մի «կարդինալ» չկա, մինչդեռ, հավանաբար, Աֆրիկայից կլինեն երկու «կարդինալներ»»։

Քույր Ուայթը հայտարարեց, որ հավատորացության մեջ ընկած եկեղեցին է, որ նվազեցնում է իր և պապի միջև եղած հեռավորությունը։ Երրորդ սերնդի փոխզիջումը ներկայացված է Եզեկիել ութերորդ գլխում՝ Թամնուզի համար լալու պատկերով, և Պերգամոնի փոխզիջմամբ։ 1863-ից մինչև 1888 թվականն ընկած առաջին սերունդը ներկայացնում էր Եփեսոսի եկեղեցին՝ մի եկեղեցի, որ կորցրել էր իր առաջին սերը, իսկ միլլերական շարժման առաջին սերը մարգարեական լուրն էր, և այդ մարգարեական լուրի առաջին գլուխը «յոթ ժամանակներն» էին, որոնք 1863 թվականին մի կողմ դրվեցին։

1888-ից մինչև 1919 թվականը, Զմյուռնիայով և Եգեկիելի գաղտնի սենյակներով ներկայացված երկրորդ սերունդը ականատես եղավ Մարգարեության Հոգու մահվանը, քանզի Քույր Ուայթը 1915 թվականին իջեցվեց հանգստի: Վկայությունն ամբողջացնելու համար անհրաժեշտ են չորս սերունդների վերաբերյալ ավելի մանրամասն տվյալներ, սակայն առաջընթաց ապստամբությունը պետք է հասկացվի, որպեսզի լիովին ընկալվի, թե ինչպես ուրացող ժողովուրդը կարող էր «արգելել» Էլեն Ուայթի գրությունները, կամ թե ինչպես նրանք կարող էին շաբաթվա առաջին օրը որպես ընդունելի առաջ մղել: Հուդան գործում է «Եփրեմի հարբեցողների» հետ, որոնք «կառավարում են այս ժողովրդին» Երուսաղեմում, և նրանք, որ կառավարում են Երուսաղեմը և խոնարհվում են արեգակին, ներկայացված են Սինեդրիոնով:

Մենք կշարունակենք այս ուսումնասիրությունը հաջորդ հոդվածում:

«Աստծո իրեն խոստովանող զավակների մեջ որքան քիչ համբերություն է դրսևորվել, որքան շատ դառը խոսքեր են ասվել, որքան շատ դատապարտող խոսքեր են ուղղվել նրանց դեմ, որոնք մեր հավատքից չեն: Շատերը այլ եկեղեցիների պատկանողներին դիտել են որպես մեծ մեղավորներ, մինչդեռ Տերը նրանց այդպես չի դիտում: Նրանք, ովքեր այսպես են նայում այլ եկեղեցիների անդամներին, կարիք ունեն խոնարհվելու Աստծո հզոր ձեռքի ներքո: Նրանք, ում դատապարտում են, գուցե ունեցել են միայն քիչ լույս, սակավ առիթներ և արտոնություններ: Եթե նրանք ունեցած լինեին այն լույսը, որ մեր եկեղեցիների անդամներից շատերն են ունեցել, գուցե շատ ավելի մեծ առաջընթաց արձանագրեին և աշխարհին ավելի լավ ներկայացնեին իրենց հավատը: Նրանց մասին, ովքեր պարծենում են իրենց լույսով և սակայն չեն ընթանում դրա մեջ, Քրիստոսն ասում է. «Բայց Ես ասում եմ ձեզ, որ դատաստանի օրը Տյուրոսի և Սիդոնի համար ավելի տանելի կլինի, քան ձեզ համար: Եվ դու, Կափառնայում [Յոթներորդ օրվա ադվենտիստներ, որոնք մեծ լույս են ունեցել], որ մինչև երկինք բարձրացվել ես [արտոնության տեսակետից], մինչև դժոխք պիտի ցած գցվես. որովհետև եթե այն գորավոր գործերը, որ քո մեջ կատարվել են, Սողոմոն կատարված լինեին, նա մինչև այսօր կմնար: Բայց Ես ասում եմ ձեզ, որ դատաստանի օրը Սողոմի երկրի համար ավելի տանելի կլինի, քան քեզ համար»: Այն ժամանակ Հիսուսը պատասխանեց և ասաց. «Գոհություն եմ հայտնում Քեզ, ո՛վ Հայր, երկնքի և երկրի Տեր, որովհետև այս բաները ծածկեցիր իմաստուններից ու խոհեմներից [իրենց սեփական գնահատմամբ] և հայտնեցիր մանուկներին»:

«Եվ այժմ, որովհետև դուք գործեցիք այս բոլոր գործերը,— ասում է Տերը,— և Ես խոսեցի ձեզ հետ, վաղ առավոտից վեր կենալով ու խոսելով, բայց դուք չլսեցիք, և Ես կանչեցի ձեզ, բայց դուք չպատասխանեցիք, ուստի Ես այս տան հետ, որ կոչված է Իմ անունով, որի վրա դուք ապավինում եք, և այն տեղի հետ, որ տվել եմ ձեզ և ձեր հայրերին, կվարվեմ այնպես, ինչպես վարվեցի Սելովի հետ: Եվ Ես ձեզ պիտի արտաքսեմ Իմ տեսադաշտից, ինչպես արտաքսեցի ձեր բոլոր եղբայրներին՝ Եփրեմի ամբողջ սերնդին»:

«Տերը մեր մեջ հաստատել է մեծ կարևորություն ունեցող հաստատություններ, և դրանք պետք է կառավարվեն ոչ թե այնպես, ինչպես աշխարհիկ

հաստատություններն են կառավարվում, այլ՝ Աստծո կարգի համաձայն: Դրանք պետք է կառավարվեն՝ միայն Նրա փառքը նկատի ունենալով, որպեսզի ամեն կերպ փրկվեն կորստյան մատնված հոգիները: Աստծո ժողովրդին հասել են Հոգու վկայությունները, սակայն շատերը ուշադրություն չեն դարձրել հանդիմանություններին, նախազգուշացումներին և խորհուրդներին:»

«Լսեցե՛ք այս, ո՛վ անմիտ ժողովուրդ և անհասկացող, որ աչքեր ունեք, բայց չեք տեսնում, ականջներ ունեք, բայց չեք լսում. Ինձի՞ց չեք վախենում,— ասում է Տերը,— և Իմ ներկայութեա՞ն առաջ չեք դողում, Ես, որ ավազը դրել եմ ծովի սահման՝ իբրև յաւիտենական կարգ, որ այն չանցնի այն. և թեպէտ նրա ալիքները խռովուեն, չեն յաղթահարի, թեպէտ մոնչեն, այնուամենայնիւ չեն անցնի նրա վրայով: Բայց այս ժողովուրդը ապստամբ և ըմբոստ սիրտ ունի. նրանք ապստամբել են և հեռացել: Եվ իրենց սրտում չեն ասում. “Արդ, վախենանք մեր Տէր Աստծուց, որ անձրև է տալիս՝ վաղահասը և ուշահասը, իր ժամանակին. Նա պահում է մեզ համար հունձքի սահմանուած շաբաթները”: Ձեր անօրինությունները հեռացրել են այս բաները, և ձեր մեղքերը ձեզանից զրկել են բարիքներից: ... Նրանք չեն դատում որբի դատը, բայց բարգաւաճում են, և աղքատի իրաւունքը չեն դատում: Մի՞թէ այս բաների համար պիտի չպատժեմ,— ասում է Տերը,— և Մի՞թէ Իմ հոգին պիտի չվրէժխնդրուի այսպիսի ազգից»:

«Պե՛տք է արդյոք Տերը հարկադրված լինի ասել. «Դու մի՛ աղոթիր այս ժողովրդի համար, և նրանց համար ո՛չ աղաղակ բարձրացրու, ո՛չ աղոթք, և ինձ մի՛ բարեխոսիր, որովհետև ես քեզ չեմ լսելու»: «Ուստի անձրևները պահվել են, և ուշ անձրև չի եղել: ... Մի՞թէ այսուհետ ինձ չես աղաղակելու. Հայրի՛կ իմ, դու իմ երիտասարդության առաջնորդն ես»»: Review and Herald, August 1, 1893.